

Revisjonsplan 2018

Konsernrevisjonen Helse Sør-Øst

**Behandles av
styret i Helse Sør-Øst RHF
14.12.2017**

Innholdsfortegnelse

1. Konsernrevisjons formål	3
2. Revisjonsplanens formål	3
3. Hovedaktiviteter 2018	3
4. Revisjoner skal bidra til læring og forbedring	4
5. Planlagte revisjoner 2018	4
5.1 REVISJONSOMRÅDE: PASIENTBEHANDLING	4
5.2 REVISJONSOMRÅDE: INFORMASJONSSYSTEMER, ØKONOMI OG HR	5
6. Oversikt over planlagte revisjoner i 2018	6

1. Konsernrevisjons formål

Konsernrevisjonen Helse Sør-Øst (konsernrevisjonen) er en uavhengig og objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon med ansvar for internrevisjon i det regionale helseforetaket og helseforetakene som det regionale helseforetaket eier. Funksjonen skal gjennom en systematisk og strukturert metode, og avgivelse av bekreftelser, bidra til forbedringer i risikostyring, internkontroll og virksomhetsstyring.

Konsernrevisjonens arbeid utføres i overensstemmelse med de internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon som er fastsatt av The Institute of Internal Auditors (IIA).

2. Revisjonsplanens formål

Formålet med revisjonsplanen er primært å gi styret i Helse Sør-Øst RHF et beslutningsgrunnlag for å vurdere om de planlagte revisjonsaktivitetene er hensiktsmessige og tilstrekkelige. Planens sekundære formål er å gi konsernrevisjonen et grunnlag for å styre og følge opp våre aktiviteter, samt for å koordinere revisjonsarbeidet med konsernledelse, helseforetak og andre revisjonsmiljøer.

Revisjonsplanen er utarbeidet med utgangspunkt i krav for internrevisjon i helseforetakslovens § 37 a og i tråd med instruks for konsernrevisjonen godkjent av styret i Helse Sør-Øst RHF. Styret skal i henhold til § 21 a i helseforetaksloven godkjenne konsernrevisjonens årsplan. Revisjonsplanen skal være basert på risiko-vurderinger knyttet opp mot overordnede strategier og mål for foretaksgruppen.

I henhold til instruksen skal konsernrevisjonen utarbeide en flerårig revisjonsplan som rulleres årlig. Denne planen beskriver prosjektene som skal gjennomføres i 2018. Gjennom arbeidet med planen har konsernrevisjonen identifisert og drøftet flere andre mulige revisjonsprosjekter, som av ulike årsaker ikke er egnet eller prioritert for gjennomføring i 2018. Vi vil inkludere disse i arbeidet med revisjonsplanen for 2019, og holder på denne måten et flerårig perspektiv med årlig rulling.

Revisjonsutvalget er i instruks fra styret gitt fullmakt til å foreta endringer i revisjonsplanen innenfor budsjett, herunder å godkjenne ad hoc-revisjoner og rådgivningsoppdrag. Det er også etablert rutiner for dialog med administrasjonen om innretningen av revisjonene og prioriteringer i revisjonsplanen.

Revisjonsutvalget kan godkjenne internrevisjonstjenester til hel- eller deleide selskaper forutsatt at disse er finansiert. Konsernrevisjonen er valgt som internrevisor av styrene i Pasientreiser HF og Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet. Revisjonsplanen inkluderer ikke våre revisjoner av disse selskapene.

3. Hovedaktiviteter 2018

Konsernrevisjonen har 11 medarbeidere. I tillegg disponerer vi et budsjett til å engasjere helsefaglige spesialister og eksterne konsulenter ved behov for spesialkompetanse i prosjektene. Ressursene vil i 2018 bli anvendt på følgende hovedaktiviteter:

- Revisjonsoppdrag i henhold til plan
- Ad hoc-revisjoner
- Oppfølging av anbefalinger i tidligere revisjonsprosjekter
- Dialog og erfaringsutveksling med Helse Sør-Øst RHF, helseforetakene og eksterne aktører
- Utvikling av konsernrevisjonen
- Egen kompetanseutvikling
- Opprettholde innsikt i virksomheten
- Årsplanlegging og rapportering

4. Revisjoner skal bidra til læring og forbedring

Det er et mål for konsernrevisjonen å bidra til læring og forbedring i helseforetakene og på tvers i foretaksgruppen. I 2018 vil vi prioritere å videreutvikle vårt bidrag til å omskape resultater fra revisjoner til læring og forbedring. Dette omfatter strukturer og arenaer for samhandling med helseforetakene og det regionale helseforetaket for å kommunisere, beslutte og følge opp læringspunkter på foretaksnivå og regionalt nivå.

Revisjonsplanen prioriterer områder for revisjon og legger rammene for konsernrevisjonens bidrag til læring og forbedring. Planen inneholder revisjonsområder med ulike behov, der målsettingene strekker seg fra å bekrefte at styring og kontroll er tilstrekkelig på kritiske områder til å søke å skape innsikt. Revisjonene i planen kan overordnet deles inn i to kategorier:

1. Revisjoner med fordypning og økt ambisjon om å bidra til læring og forbedring på et område
2. Revisjoner for å bekrefte styring og kontroll, hovedsakelig på områder med potensielt høy risiko

I den første kategorien vil vi gjennomføre flere revisjoner innenfor samme tema. Revisjonene vil ha et utforskende perspektiv på sentrale problemstillinger, bl.a. gjennom bruk av dataanalyser. Konsernrevisjonen vil søke å identifisere, dele og følge opp læringspunkter på tvers i foretaksgruppen. Vi planlegger her for å kunne bidra med økt støtte og oppfølging av resultatene fra revisjonene.

I den andre kategorien vil formålet være å bekrefte styring og kontroll. Der det er hensiktsmessig å gjennomføre revisjoner i flere helseforetak, vil konsernrevisjonen oppsummere gjennomgående observasjoner og læringspunkter og dele disse med helseforetakene i egnede arenaer.

5. Planlagte revisjoner 2018

Revisjonsplanen skal være basert på risiko og vesentlighet. Det er samtidig en målsetting at revisjonsopdragene understøtter mål og krav fra eier. Dette gjelder både styringsmålene for det angjeldende år, og et lengre perspektiv uttrykt i plan for strategisk utvikling 2013-2020. Ved utarbeidelse av revisjonsplanen er det tatt utgangspunkt i foretaksprotokoll, oppdragsdokument samt risikovurderinger for Helse Sør-Øst.

Gjennom arbeidet med planen har vi hentet innspill fra styrets revisjonsutvalg, administrerende direktør, ledere i Helse Sør-Øst RHF, direktørene i helseforetakene i regionen, regionalt brukerutvalg og konserntillitsvalgte. Videre benytter vi kunnskap fra utførte revisjoner og andre revisjonsmiljøer. I 2017 prioriterer vi revisjoner innenfor to revisjonsområder:

- *Pasientbehandling*
- *Informasjonssystemer, økonomi og HR*

Området *pasientbehandling* representerer hovedtyngden av de planlagte revisjonsprosjektene. Planen fokuserer på kvalitetsforbedringer, pasientrettigheter og pasientsikkerhet samt organisasjonenes systemer for læring innenfor disse områdene. Revisjoner som omhandler ulike sider ved ressursstyring er samlet innenfor revisjonsområdet *Informasjonssystemer, økonomi og HR*.

5.1 Revisjonsområde: Pasientbehandling

Revisjonsområdet omhandler pasientforløp innenfor somatikk og psykisk helsevern. Dette omfatter prosessene fra det tidspunktet pasienten kommer inn til spesialisthelsetjenesten, enten som elektive eller øyeblikkelig hjelp, og til pasienten er skrevet ut fra spesialisthelsetjenesten. Det er planlagt med fire nye revisjonstemaer innenfor revisjonsområdet.

Uønsket variasjon i helsehjelp

Flere undersøkelser har vist variasjoner i hvilken helsehjelp like pasientgrupper mottar på tvers av sykehus og helseforetak. Dette gjelder både variasjon i hvilken type helsehjelp som gis og variasjoner i forbruk av gitte helsetjenester i helseforetakene. Ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten har forsterket kravene til evaluering for å sikre kontinuerlig læring og forbedring. Revisjonen vil belyse hvordan ulike helseforetak har etablert et styringssystem med bruk av evaluering for å redusere uønsket variasjon i helsehjelpen. Vi foreslår 4-5 revisjoner innenfor temaet, hvorav 2-3 i 2018.

Likeverdig og forutsigbare helsetjenester i barn- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP)

Konsernrevisjonen har tidligere revidert hvordan enheter innen VOP arbeider med å sikre pasienter likeverdige og forutsigbare helsetjenester. Revisjonene har avdekket svakheter i internkontrollen som medfører ubegrunnet variasjon i hvilken helsehjelp den enkelte pasient mottar, både ved vurdering av henvisninger og med hensyn til hvilket utrednings- og behandlingsforløp den enkelte pasient får. Det er grunn til å tro at det er tilsvarende utfordringer innenfor BUP. Revisjonen vil bli gjennomført med samme mål som innenfor VOP og med fokus på likeverdige og forutsigbare helsetjenester og etterlevelse av ny pasient- og brukerrettighetslov. Det foreslås 2-3 revisjoner i 2018.

Bruk av avvik og hendelser i forbedringsarbeidet

Håndtering av avvik er grunnleggende for å sikre god internkontroll, og er viktig for å bedre pasient-sikkerheten. Oppdrag- og bestillerdokumentet beskriver flere mål knyttet til håndtering avvik og uønskede hendelser, herunder at flere uønskede hendelser meldes, at det oppleves trygt å melde og at uønskede hendelser aktivt brukes til læring og forbedring. Revisjonen vil vurdere hvordan foretakene har etablert et system som sikrer tilfredsstillende håndtering av avvik og uønskede hendelser, og hvordan resultatene anvendes til læring og forbedring. Det foreslås 2-3 revisjoner i 2018.

Bruk av tvang i psykisk helsevern

Redusert bruk av tvang har vært et overordnet mål i lengre tid, og dette er også inntatt i formålsparagrafen ved endringene av psykisk helsevernloven i 2017. Helse Sør-Øst gjennomfører i 2017 tiltak for å redusere bruken av tvang i helseforetakene i regionen. Revisjonen vil vurdere hvorvidt foretakene etter dette har tilstrekkelige føringer og dokumentasjon ved bruken av tvang, og hvorvidt dette gir ledelsen nødvendig oversikt og styringsgrunnlag. Revisjonen er overført fra 2017 til 2018 for å vurdere resultatene fra de nye tiltakene og etterlevelse av lovendringene. Konsernrevisjonen vil vurdere om vi kan gjennomføre en revisjon der vi foretar avgrensede gjennomganger av flere helseforetak.

5.2 Revisjonsområde: Informasjonssystemer, økonomi og HR

Området dekker styring av personell- og økonomiressurser. Det er planlagt med fire ulike revisjoner innenfor revisjonsområdet.

Forvaltning av programvarelisenser

Foretaksgruppen har store kostnader knyttet til ulike lisenser for bruk av applikasjoner og databaser. Sykehuspartner HF har på vegne av foretaksgruppen et ansvar for området og har planlagt og igangsatt flere tiltak for å etablere en hensiktsmessig forvaltning. Konsernrevisjonen gjennomførte en revisjon på området våren 2017. Planlagte aktiviteter i Sykehuspartner HF var på dette tidspunktet ikke kommet langt nok til å gjennomføre hele revisjonen, slik at det ble avtalt å revidere utestående områder tidlig i 2018.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet er et vesentlig og utfordrende område i foretaksgruppen, særlig der ulike hensyn må veies mot hverandre. Det er blant annet risiko med hensyn til omdømme, pasientbehandling, økonomi samt eksterne og interne krav. Det eksterne trusselbildet med hensyn til de kliniske og administrative IT-systemene er i stadig endring. Videre vil endringene i personvernreglene være av betydning når EUs forordning for

personvern blir norsk lov i 2018. Det er igangsatt forbedringsarbeid på flere områder som omhandler informasjonssikkerhet, slik at endelig innretning på revisjonen avklares før oppstart.

Forvaltning av regionale kliniske systemer

Det er et mål å regionalisere flere av systemene i Helse Sør-Øst. DIPS og Partus er allerede i bruk regionalt, og flere systemer er planlagt og inngår som prosjekter i Digital fornying. Det ligger som en forutsetning for etablering av regionale løsninger at det er en velfungerende forvaltning som omfatter tilgangsstyring, support, endringshåndtering og videre utvikling av løsningene. Revisjonen vil undersøke om det er etablert et system som ivaretar forvaltning.

Vold og trusler mot helsepersonell

Flere alvorlige hendelser viser at pasienter og personell ikke har hatt tilstrekkelig beskyttelse og vern fra personer som er til fare for seg selv og andre. Dette gjelder særlig avdelinger som behandler alvorlig psykisk syke personer innen psykisk helse og rusbehandling. Etter en regelendring i 2016 har helseforetakene i 2017 arbeidet med tiltak for å bedre sikkerheten for pasienter og ansatte. Revisjonen vil bekrefte om helseforetakene har iverksatt nødvendige tiltak for å forebygge alvorlige hendelser og om det er lagt til rette for læring av nestenulykker og alvorlige hendelser. Det foreslås to revisjoner i 2018.

6. Oversikt over planlagte revisjoner i 2018

Tabellen under gir en samlet oversikt over planlagte revisjoner for 2018. Ved behov kan konsernrevisjonen også gjennomføre ad hoc-revisjoner etter godkjenning av revisjonsutvalget. De angitte tidspunktene er konsernrevisjonens tentative tidsplan for revisjonene. Det kan oppstå endringer i året ved behov for ad hoc-revisjoner, etter koordinering med andre revisjonsmiljøer eller ved interne forhold hos helseforetakene.

Revisjonsområde	Kategori ¹⁾	Revisjon	Foretak	Tidspunkt
Pasientbehandling	1	Uønsket variasjon i helsehjelp	Helseforetak ikke fastsatt, 2-3 revisjoner i 2018 og evt. 2 i 2019	Vår/høst 2018
	1	Likeverdig og forutsigbare helsetjenester i BUP	Helseforetak ikke fastsatt, 2-3 revisjoner	Vår/høst 2018
	1	Bruk av avvik i forbedringsarbeidet	Helseforetak ikke fastsatt, 2-3 revisjoner	Vår/høst 2018
	-	Ad hoc-revisjon av helseforetakets håndtering av pasientsak	Sunnaas sykehus HF	Pågår, fra 2017
	2	Bruk av tvang i psykisk helsevern	Helseforetak ikke fastsatt	Høst 2018
Informasjons-systemer, økonomi og HR	2	Forvaltning av programvarelisenser	Sykehuspartner HF	Vår 2018
	2	Forvaltning av regionale kliniske systemer	Sykehuspartner HF/Oslo universitetssykehus HF	Høst 2018
	2	Informasjonssikkerhet	Helseforetak ikke fastsatt	Vår 2018
	2	Vold og trusler mot helsepersonell	Helseforetak ikke fastsatt, to revisjoner	Vår 2018

1) Se beskrivelse av kategorier i kapittel 4